

Wstęp

Zartobliwie można powiedzieć, że piłka nożna jest niemal tak stara, jak świat. Anglicy mawiają nawet, że po raz pierwszy o futbolu można było mówić od czasu, gdy biblijna Ewa podała jabłko Adamowi, a ten je odkopnął. Gdy przyjrzymy się dokładnie historii piłki nożnej, to okaże się, że nowoczesny futbol w takich krajach, jak Anglia, Dania, Holandia czy Włochy kształtował się już w drugiej połowie XIX wieku.

Trzeba tu wyjaśnić, że w tym czasie Polska była pod zaborami, więc w każdym z zaborów inaczej, i w innym okresie, kształtowało się zainteresowanie tą grą. Najwcześniej na ziemiach polskich w piłkę nożną zaczęto grać w Małopolsce, bo już na początku lat dziewięćdziesiątych XIX wieku. Pierwsze place do tej angielskiej gry, tak wówczas nazywanej, powstawały w Krakowie przy ogrodach zabaw, tworzonych z inicjatywy Henryka Jordana. W 1894 roku rozegrano we Lwowie pierwszy mecz międzymiastowy pomiędzy „Sokołami” ze Lwowa i Krakowa, a w 1896 roku Edmund Cenar wydał pierwsze przepisy futbolowe. Wreszcie w 1903 roku założono we Lwowie pierwszy klub sportowy – „Czarni”, którego oczkiem w głowie był futbol. Wkrótce potem powstała „Pogoń” Lwów, a w Krakowie, w 1906 roku kluby „Cracovia” i „Wisła”, które dopiero w późniejszych latach zaczęły działać jako organizacje statutowe: „Pogoń”, na przykład, została zarejestrowana w 1908 roku, a „Cracovia” jesienią 1909 roku. Kluby te zrzeszały głównie młodzież szkolną.

Także w Galicji, w 1911 roku, założono Związek Polski Piłki Nożnej, będący protoplastą dzisiejszego Polskiego Związku Piłki Nożnej – PZPN.

Na początku każdego rozdziału zamieszczono kolorowe godła i stroje piłkarzy poszczególnych drużyn. Autor podkreśla, że są to rekonstrukcje powstałe na podstawie zapisów statutowych, klubowych druków, pieczętek, plakatów, pamiątkowych znaczków i historycznych zdjęć.

Zdjęcia, które nie mają zaznaczonego właściciela zbioru, pochodzą z prywatnej kolekcji autora.

Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego dziękują Narodowemu Archiwum Cyfrowemu za bezpłatne udostępnienie zdjęć.

